

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id quod probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük). XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytöszdékben.

Örökségünk.

Szivünkben a legodaadóbb tisztelet és hála érzelmeivel, ajkainkon zengő énekekkel hordozzuk ma körül annak drága ereklyéjét, ki után századok óta sir bánatos vágyódással a magyarnak éneke: Hoi vagy István király? Kilen százados mult leheletétől meghihletett lélekkel járunk az ő Alba-Regia utcáin, hol „az ősök elenyészett nyomdokára az esti szellő új fővenyt takar.“

A dicsőséges multból semmink sem maradt, a mien szemünk megpihenhetne, csak ez a kicsinyke ereklye; a kő és érc mely regélhetne, szétesett és elporladt s még a port is elhordta a nehéz idők ádáz zivatara.

De ha minden elveszett is, megmaradt nemzeti létünk; a hármashalom ölén, a négy folyó partján magyar szó csendül az ajkakon s „él nemzet e hazán.“ E hegyeken, rónákon sok nép hullámozott előttünk, de a nemzeteket söprő vihar tovasodorta őket; minket el nem sodort.

Kérjük számon az életnek titkát; nézzünk vissza a hosszú századok távlatába: mi volt az, a mi eddig föntartott, hogy ezentul is azon építsünk tovább.

A magyar nemzet számára nem az igéretföldje, hanem az elmulás sirkertje

lett volna ez a föld, ha a Gondviselés szent Istvánt nem adja népének. Addig a halál ösvényein jártunk, Európát öntöztük azzal a vérrel, melynek minden cseppje drága gyöngyöt ér s a magyar anyák keblén nem nőhetett annyi élet, a mennyit a harcok fölemesztettek; a vér elapadt, kifogyott volna, ha az első szent király, a próféta jövőbe látó éles szemével föl nem ismeri nemzetének fönséges hivatását és szerencsés kézzel oda nem vezeti népét a Krisztus keresztjének tövébe.

Ekkor nyert tulajdonképen hazát a magyar nép, mikor a rögtön lábai alatt megszentelte. Fölépítette a magyar nemzeti királyságot, de e királyság a mennyire nemzeti, épen annyira keresztény volt.

A hazát föntartó hazaszeretet erejét s önzetlenségét a kereszténységből vette.

Hivatásunk s egyuttal örök dicsőségünk lett, hogy a nyugat és kelet határán évszázadokon át védjük a kereszténységet a félhold ellen.

Eszményeink, kiknek emlékéhez és sirjaihoz erőt meríteni jártunk, egyuttal a kereszténység szentjei: István, László, Imre.

Legnagyobbaink: Nagy Lajos, Hunyadi, Mátyás, a kereszténység hősei.

Államiságunknak, függetlenségünk-

nek szimbóluma, a korona: *szent korona*, rátűzve és cimereinkbe vésvé a *szent kereszt*.

És a zászló? Ugy-e azt nem nemzetközi kongresszuson határozták meg, hanem úgy lett, úgy nőtt: kifejezője a nemzet lelkének, hitének, vágyainak, bizalmának, küzdelmeinek. Nézzétek, a vértől pirosuló zászlón a *Boldogasszony* képe!

Minden, a mi *nemzeti*, az *szent* lett s minden, a mi *szent*, *nemzeti* lett.

Ime az alap, a melyen eddig álltunk. A ki szentségtörő kezekkel ezt az alapot bontogatja, az *hazaáruló*! Magyar nemzeti állam csak *keresztény* állam lehet. Ha ezt tagadjátok, akkor dobjátok a lomtárba kilencszáz évnek dicsőséges történetét, mely erről beszél. A magyar nép lelkétől idegen az a szellem az a nemzetközi szemét, melylyel megtölteni akarjátok.

Szent István örökségét nem engedhetjük bitang jószágga válni, míg ereinkben egy csepp vér folyik apáink véréből.

A hittől megszentelt hazaszeretet, csókjával illetjük első királyunk drága ereklyéjét. Az ő nagy lelke ihlesse meg népének lelkét, hogy fölismerve nemzeti nagy létének biztosítékait, sorakozzék a *Keresztény Magyarország* lobogója alá.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Hét országon keresztül.

Úti emlékek.

A Rivierán Mentoneig mentünk, egy kedves kis tengerparti városig, a mely azonban minden szépsége mellett csaknem teljesen kihalt volt. A mi természetes is, mert a kinek annyi pénze van, hogy Mentoneban üdülhessen, nyáron nem a verőfényben uszó tengerparton, hanem Schwajz vadregényes vidékein keres magának szórakozást.

Pihenőt tartottunk, a melynek egyik részét a tengeri fürdés képezte, aztán vidám énekszóval indultunk visszafelé, de már nem Corniche-on keresztül, hanem mindenütt a tengerparton.

Cap San Martin-nél megállottunk. Megállított bennünket az emlékezés. Gyászos véget ért királynénk egyik legkedvesebb tartózkodási helye volt e szép vidék. Itt álmodozott, itt hordta sajtó szíve fájdalmát, hallgatva a tenger mormolását, a fülemile bánatos danáját. Tisztelettel megörökítették emlékét és lombos festői helyen egy hatalmas emlékoszlopot állítottak. Körülvettünk, elénekeztük a Hymnuszt s a kedves hely emlékeül egyik utársunk lefényképezett bennünket. Aztán újra folytattuk utunkat.

Monte-Carlo és Monaco felé.

Ki ne hallott volna erről az emberi raffinériával megalkotott polypról, amely magához vonja a könnyelmű embereket, hogy átölje és kiszűzje a vért.

Hogy páratlanul szép vidék, azon azt hi-

szem senki sem fog csodálkozni. A természet pazarul bánt vele. Két kézzel szórta rája kincseit. Az emberek pedig virágos kertek csináltak belőle. A kertész tudomány valóságos diadalát üli e helyen s a mi pénzért előállítható, az mind megtalálható Monte-Carloban. Az egész Rivierán nincs hely, a mely szépségben felülmúlja e helyet.

Egyébként érdekes kis ország ez a három kilométer hosszú és egy kilométer széles birodalom. Van neki saját külön fejedelme, a kinek az országáglás gondjai okoznak legkevesebb bajt. Sokkal többet az, hogy hogyan költse el a milliókat, melyeket gazdag országa juttat neki. Van katonasága, a mely azonban csak 75 főből áll s az ország műkedvelő férfiből alakul, a kik a rendet és csendet ügyelik. Egyébként azonban becsületes polgáremberek, a kik annyira nyárs-polgárok, hogy csak a sapkájuk, meg a puskájuk különbözteti meg őket a többi halandóktól. A maguk házi pépita-bugyogójukban állnak ki az őrségre, a vonathoz, hogy a fejedelemség tekintélyét reprezentálják. De hivatalos komolyságuk azért van akkora, mint akár a hatalmas orosz birodalom katonáiban. Az ország önvédelmi eszközeiben csak a puskáig jutott el, ágyut már nem lehetett szerezniök. Miért? Az ok egészen világos és egyszerű, mert ha egyet lőnek, a golyóbis ökvédőül más ország területére esik, hacsak az ország kedvéért az ellenség meg nem teszi azt, hogy légmájóról támadja meg az országot.

A két város Monte Carlo és Monaco egyébiránt össze van egymással építve. Monaco egy hatalmas sziklán ül, Monte Carlo pedig lábainál terül el, várva-lesve az aranylégyecskéket, a melyek a hálóba belekeverednek. Mert hát, itt a legérdekesebb: a játékbárlang.

Ne úgy tessék képzelni, hogy földalati üregek tátonganak az ember felé, hogy szűk sikkatorokon keresztül kaszatatákba jutunk, a hol sötétarcu spisták vesznek bennünket körül, hogy pénzüinktől megfosszanak. Korántsem! Az egész város csupa mosolygás. A délvidek minden szépségét összehordták, hogy vele a szemet gyönyörködtessék. Diszes, tágas épületek pompáznak. Maga a játékbárlang pedig a legcsinosabb, legimpozánsabb valamennyi között. Előtte gyönyörű park, tele pálmákkal és szebbnél-szebb virágokkal. Hatalmas ajtai ki vannak tárva, mosolygó arcu, elegáns urak, finom gavallérok fogadnak, a kik azonban az ajtóban nem a zsebedet nézik, hanem a ruhátat, hogy eléggé szalonképes vagy-e. Ha nem felelsz meg izlésüknek, udvariasan bocsánatot kérnek, hogy jelenleg nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy neked belépő jeggyel szolgáljanak.

Letültem az egyik kávéházi asztalhoz, később a ki- és bejárókat s azok arcát néztem és tanulmányokat csináltam s úgy vettem észre, hogy ott mindenki éhes. Elegáns dámák, festett arcu félvilági hölgyek, fiatalok és öregek, rozszant vén saroglyák, a kikbe a lélek csak zörögni jár, ott surrannak el mellettünk suhogó, szinte nesztelen lépésekkel. Arcuk talán közönyt mutat, de a szemükben valami tükös láng lobog, a mely a lelkét emészt.

Nyerni! sok, nagyon sok pénzt összenyerni, csengő szép aranyakat zacskókban zörgetni. Nem! bankókat, csupa ezreket hirtelen, egy pár óra alatt, sprengelni az egész bankot, aztán tovább rohanni s a zsákmányban gyönyörködni — ezt olvastam ki a szemükből.

Mellettem egy házaspár ül. Az asszony

Mai lapunk 4 oldal.

A király születésnapja.

Székesfehérvár városa méltó volt önmagához s méltó volt felséges királyára iránt mindig ápolta ragaszkodásához, midőn apostoli királyunk születése napját ünnepelte.

A vásárterén tábori mise volt, a melyet *Streit* Ferenc pápai káplán, püspöki titkár olvasott. A székesegyházban pedig dr. *Városvy Gyula* megyéspüspök tartott ünnepi istentiszteletet fényes segédlettel, melyen polgári és katonai hatóságok impozáns számban jelentek meg.

1 óraker a megyéspüspök diszebedet adott, melyre a következők voltak meghívva:

Alaghy Dezső, Arnóthfalvy István, Bilkei Ferenc, dr. Binder Emil, br. Bothmer Árpád, Brünner János, Csizsár István, Daróczy István, Ditrich Szilárd, Elefánty Alfréd, dr. Faludi Miksa, dr. Fábán Albert, gr. Festicth Bennó, br. Fiáth Pál, Fittler Béla, Gaudernack József, Gánóczy Flóris, Hauaise Ede, Havranek József, Heinrich Lajos, Horváth István, Huszár Ágost, Jámborffy Kelemen, Károly János, Kálmán Lajos, Kálmán Vince, Karl József, dr. Klauz György, Kovács Alajos, Komáromy Károly, Köhler József, dr. Kuti József, Kuti Márton, Madarassy István, Mattekovich Lajos, Matic Henrik, Mayer Emil, gr. Merán Ferenc, Mezolic Máttyás, Mohay Béla, Nyers István, dr. Platz Bonifác, Plosske Ferenc, Prohászka Udalrik, br. Puthon Lajos, Rázl Lipót, Reé István, dr. Révy Ferenc, Scheirich Antal, Schilling János, Schlöner Frigyes, Sipos Gyula, Spitzó Lajos, Streit Ferenc, Szestestey Károly, Sztáray Lajos, Szuborics Jenő, Szüts Arthur, Tamás Vilmos, Tóth Aladár, Tóth István, Ujházy Sándor, Vajda Géza, dr. Varga Zsigmond, dr. Viszota Alajos.

Pecsenyénél a megyéspüspök a következő, klasszikus szépségekkel ékeskedő beszédet mondta:

Mélyen tisztelt Uram!

Ha áll a régi költőnek szép szava — miben egyébként kételkedni nem lehet —: „Nunquam libertas gratior extat, quam sub rege pia,“ hogy a szabadság sohasem becsebb, mint egy kegyes király alatt; akkor mi magyarok a föld kerekének egyik legszerencsésőbb, legboldogabb népe vagyunk. Mert ősi királyi trónunkon Felséges Urunk fenkölt személyében a jó és kegyes ural-

kodó valódi mintaképét vagyunk szerencsések tisztelhetni.

A ki törvénytiszteletben, különösen pedig alkotmányunk féltett kincsének csorbítatlan megőrzésében mindnyájunknak példaképül szolgál. „Primus jussa subit.“

Aki mély vallásos lelkiületénél fogva a súlyos megpróbáltatások napjaiban sem veszt el fonséges, királyi nyugalmát, hanem Istenbe vetett hősi szilárdsággal teljesíti sokszor tövises uralkodói kötelmeit. „Rex est, qui metuit nihil.“

Aki, midőn szeretett népeinek jólétéről, boldogságáról van szó, önmagáról megfeledkezve, semmi fáradságtól, semmi önmegtakadástól sem riad vissza. „Rex est, qui cupit nihil.“

Aki legfőbb öröme és boldogságát az emberszeretet gyakorlásában, a nyomor enyhítésében s a könnyek felszártításában találja. „Hoc reges habent magnificum et ingens, nulla quod rapiat dies, prodesse miseris.“

Akinek áldásos uralkodására tökéletesen rá illelnek Claudianus költőnek Honorius császárról mondott eme szavai: „Nunc Brutus amaret vivere sub regno. Cuperent ipsi servire Catones.“

Akit nem csupán trónjának magaslat és koronájának fénye emel mindnyájunk fölé, „non frontis nota regiae, non auro nitidae trabes“; hanem akit mély bölcseségének világossága, uralkodói erényeinek ragyogása és népei iránt való határtalan szeretete avat hű magyar népének biztos vezéricsillagává. „Emittur sola virtute potestas.“

Szívem őszinte érzelmével kívánom, lelkeim egész buzgóságával kérem a jó Istent, hogy ez a páratlan fényű csillag még igen soká ragyogjon drága hazánk boldogságának és nemzetünk dicőségének egén, hogy Ő cs. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk még igen soká boldogul éljen!

Háromszoros éljenzés visszhangjától hangzott a terem s mindenki érezte, hogy a magasztos szavak szívből jöttek és szívhez szóltak.

UJDONSÁGOK.

— **Tábori mise a vásárterén.** A király születésnapja alkalmából tegnap reggel a vásárterén tábori mise volt, melyet *Streit* Ferenc pápai káplán, püspöki titkár mutatott be a Mindenhatóknak. A misén jelen volt a helyben állomásozó tisztikar teljes létszámában, továbbá a honvéd-gyalogezred helybeli két zászlóalja *Szibentiszt* Béla alezredes parancsnoksága mellett. Istentisztelet után a csapat a honvédzenekar ütőtanja mellett diszmenetben vonult el *Jámorffy* Kálmán alezredes, ezredparancsnok előtt.

Délben a tisztai étkezédben diszebed volt, melynek folyamán Jámorffy alezredes talpraesett felköszöntőt mondott s Ő Felségének, mint a legelső magyar embernek egészségére üritette poharát. A legénység is ünnepelt e napon, disznópecsenye s egy-egy fölliter bor jelezte a nagy ünnepet.

— **Memesi előnév.** A királ dr. Janny Gyulának, a magyar korona országai Vöröskereszt-egyletének Erzsébetkórház igazgatójának városunk szülőtőjének és törvényes utódainak, magyar nemességek épsegeben tartása mellett, a fehérvári előnévet adományozta.

— **Királyi kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kassuba Domokos, a cisztercita-rend egri perjele és főgimnáziumi igazgatójának, szerzett érdemei elismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjé adományozta.

— **Szent István ünneplése.** A Csákvári Kath. Kőr a csákvári Cecília-egylet énekkarának közreműködésével Szent István király ünnepén mint a Csákvári Kath. Kőr védőszentjének napján, a körhelyiség udvarán délután 14 óraker hazafias jellegű ünneplést rendez.

Az ünneplés sorrendje a következő:

1. **Himnus.** Éneklé a „Cecilia-egyesület“ énekara.
2. **Megnyitó.** Tartja: Rácz Endre plebános a Kőr elnöke.
3. **Szent István.** Pály Edétől. Előadja Pénzes Ferenc néptantó.
4. **Fohász.** Dallama Grasszer József nyug. karmestertől, szüvege Czerman József uradalmi számtartótól. Éneklé a kar.
5. **Vallásosság és hazafiaság.** Tartja Guszich Viktor uradalmi alszámvevő.
6. **Gondolatok sz. István ünnepén.** Irta és előadja Halnek Béla növendékpap.
7. **Szent Istvánhoz.** Dallama Vavrincez Móról. Éneklé a kar.
8. **Ünnepi diszebed.** Tartja: Melvey Lajos fővárosi író.
9. **Szózat.** Előadja az énekkar.
10. **Zárzó.** Tartja a Kath. kör elnöke.

számlolt egy kis jegyzőkönyvb. Vagy tíz lap tele volt írva számokkal. Kombináltak, tanácskoztak. A mint látszik ki akarták tanulmányozni a szerencse utját. A másik asztalnál egy házaspár suttogva veszekszik, szemrehányásokat tesznek egymásnak. Szinte látam az arcukról, a szemükből, hogy mit beszélnek:

— Mondtam, hogy hagyj abba, nem elégedtél meg azzal, a mit nyertél. Telhetetlen voltál. Csak még egyszer, mert most biztos a nyeres. Rátetted az egészet s most az egész odaván. Szamárr! Ostoba liba!

A másik meg ösztönözti az ajkait, szeretne gorombán visszavágni, de nem mer, tudja, hogy a másiknak igaza van. Nem is arra haragszik, hanem arra a hűlye szerencsére, a mely a legfontosabb pillanatban hagyta faképnél, akkor, a mikor egy perc alatt gazdagodok lehettek volna.

Egyszerre fölkelnek és sietve mennek befelé a játéktérembe. Meg kell patkolni a szerencsét. Hátha most sikerül.

Odabén pedig cseng a pénz, gurul a kocka. A terem csupa márvány, csupa aranyozás, csupa fény és csillogás. De ki nézi itt a termek szépségét. Legfeljebb magunkfajta szegény, emberek. A pénz érdekes itt. Ki nyer, hogyan nyer? A ki bemegy, egy-két percig nézi a játékokat, hogyan nyernek, hogyan veszítenek. Nagyszerű! Az egyik most nyert 20 frankkal ezert. Mint oda néz, majd elnyelik a szemükből azt a sok aranyát, a mit a coupier csodálatos ügyességgel dobál oda neki. Az pedig láthatólag közönytöl gyömmösölöi be a zacskójába, de az újai remeg, a szemében vad tűz lángja lobog. Ujra tesz, 50 frankot, 100-at. Veszt, újra veszít, aztán nyer. Megvan, ráve-

tette magát a szerencsére, most nyargalni fog rajta. De egyik marék aranyat a másik után kotorja be a croupier az ő kis gereblyéjével. Még egy tételt. Vagy—vagy! Nem sikerült! A zacskó kiürült. Bután néz maga elé. Szeretné, ha agyvelő nem volna a fejében, ha megsemmisülhetne. Aztán fölkel, sápadt, révedező szemekkel járkal. Dühös és szegényli magát. Kimegy a tengerpartra. Hiszen ott van mögötte közvetlenül. A természet mosolyog feléje, ő meg úgy veszi észre, mintha minden kacagná, gonyolná. Szeretne valakin boszút állani, valakit legyilkolni, a ki tönkretette. Kí? A szerencsét? Vagy a croupiert? Vagy talán önmagát? A tenger úgy kísérti. És hányan keresnek nyugalmat a hullámok zúgó ágyában.

Őnök azt hiszik, hogy túlzok, hogy vastag színekkel festek. Pedig úgy érzem, hogy az ott uralkodó kapzsiságnak, a pénzóvárgásnak, gyűlöletnek, boszúnak festésére szinte gyöngye a toll. Bünt lehel ott minden, a tenger, a szines, tarka virágok. A levegő telve van bacillusokkal, melyek az embereket a kapzsiságra ingerlik, hogy szerencsétlenségüket, bukásukat idézzék elő.

Társaságunknak legtöbb tagja megreszkirtotta a legkisebb tétet, 5 frankot. Néhányan elvesztették és egy emlékkel gazdagabban mentek tovább. Többen nyertek, még pedig elég jó szerencsével. Egy társunk rövid félóra alatt 150 frankkal állott odébb. De sohasem felejtem el azokat a tépelődéseket, melyeket társaságunk egyik, különben igen szeretetreméltó és okos hölgytagja füleink hallatára önmagával, a szerencséjével és velünk folytatott. Őt frankkal kezdte és rövid idő múlva 25-öt nyert. Határtalanul boldognak érezte magát, mert olyan könnyű szerrel sohasem jutott még pénzhez. De fölébredt

benne a kísértés szelleme, a mely folytatásra ösztökölte. Egyszerre rátette mind a 25 frankot, hogy legalább háromszor annyit nyerjen. Vesztett, még pedig duplán, mert a mit érzett, sokszorosán felért a pénzzel, a melyet Monte-Carloban hagyott. De — azt hiszem — a tanulság még sokkal többet megért.

Egyébiránt Monte-Carlo és Monaco a modern emberiség kizsákmányolására berendezett szabadalommal bíró rablóbanda, a mely eszterdönkint legalább 20—30 milliót emel el az emberiség könnyelmű részének zsebéből. Hiszen a részvénytársaság, mely a bűnbarlangot kezeli, évente 15 millió adót fizet működéséért. Ez pedig mind a játékosok zsebéből kerül ki, s mivel a társaság állandóan tud fizetni, a játékosoknak állandóan veszíteniök kell.

De hagyjuk ezt a sötét képet. Rendes idegzetű ember nem gyönyöröseteg hanem undort érezhet csak iránta.

Visszatérünk Nice-be és gyönyörködve járunk pompás utcáin, a hegyoldalában épített villái és hotelei között, a melyek némelyike bizony akár királyi palotának is beillenek, halgattuk a katonazenét, aztán lassan erőt vett rajtunk a pihecs vágya. Visszatérünk a hotelünkbe s csak a francia katonák harsány reggeli riadója vert fel bennünket csendes éjjeli nyugalmunkból.

Záradékal még csak annyit jegyzek meg, hogy Monte-Carlo lakosságának a legszigorubbantúlva van a játszás.

Bilkei Ferenc.

— **Plebános beiktatás.** Megható ünnepe volt a múlt vasárnap Nagy-Perkátá községnek; ekkor ígatták ugyanis be nagy ünnepekké közt Szuborics Jenő apátkanonok, főesperes Kéri Ferencet, Nagyperkátá u. plebánosát. A templom föltára, hol az ünnepélyes szertartás végbement, virágözönből és fénytengerben uszott, szépen jelképezve azon osztatlan szeretetet, mely a fiatal plebánost körülveszi. A szentélyben a plebános rokonsága foglalt helyet, a polgárság és intelligencia pedig zsufolásig megtöltötte a templom hajóját, mert mindenki jelen akart lenni akkor, mikor plebánosa immár ünnepélyesen is átveszi hivatalát. A beiktató-kanonok a plebános hivaialai jelleményeit szép beszéd kíséretében adta át, melynek minden szava maradandó nyomot hagyott az új plebános és hívő népe szívében. Utána a beiktatási okmány olvastattak fel, mely után az új plebános a szószékre lépett, és szépen átgondolt, remekül kidolgozott határos beszédében fejette ki azon irányelveket, melyek őt a reá bízott plebáninakormányzásában vezérelni fogják. A szent beszédet ünnepélyes nyissa követte. Délben György Teréz grófnő kastélyában mintegy 35 terítéki díszebéd volt, melynek az első felkészítőjét Mayer Károly apát-kanonok mondotta éltetve az új pápát; utána Szuborics Jenő kanonok köszöntötte fel a szülőket; majd a plebános üritett poharat a megyés püspökre, kegyuraságra, az egész község jólétére és boldogságára.

Isten adja kegyelmét, hogy az új plebános sok lelki örömet találjon hivatásában, hogy legyenek mint ő mondá — itt az ő öröme és egykor majd koronája.

— **A főrealiskola hittanára.** Dr. Vározy Gyula megyéspüspök a főrealiskola hittanárává és a kereskedelmi iskola hittanójává Csúcs István áldozópapot nevezte ki.

— **Tanítói jubileum.** Szép és emlékezetes ünnepély folyt le vasárnap Sárbovárdon. Ugyanis Sárbovárd lelkes közönsége ekkor ünnepelte Keék Géza római káth. kántortanító 25 éves tanítóműködésének jubileumát. Az ünnepély sz. misével kezdődött, melyet megelőzőleg Fodor Ferenc plebános méltatta a jubiliáns érdemeit, melyeket az egyház és iskolája ügyében kifejtett. Könyveket fakasztó jelenet volt, a mint a jubiliáns az sz. áldozáshoz járult, hogy jövő munkájára az Ur testével megerősítessék. Mire végén a misézó pap Te Dumont intonált, melyet az egész nép énekelt. Mire után az iskola nagytermében gyülekeztek valláskülönbség nélkül, a hol a diszgyűlést Fodor Ferenc plebános nyitotta meg megható szép beszéddel, mely után Mészáros Amand cisztercita r. áldozár, mint az egyházmegei kerület tanfelügyelője, magas kőitő szárnyszerű beszédében emelte ki a jubiliáns érdemeit. Ezután Pastener Lajos tak-pénztári tisztviselő lépett az emelvényre, szép beszéd kíséretében nyújtotta át a jubiliánsnak Sárbovárd közönsége ajándékát, egy remekművi arany órárt aranyláncsal, egy diszkószerű albumot a következő arannyomásmű felirással: „Keék Géza urnak tanítványai és tisztelői 1903.”; továbbá Siófokról Szabó Etelka „Szeretett tanítójának” felirással egy igen szép dohányzó készletet. Majd Kúrga János egyszerű polgár ember a közép nevében köszöntötte fel. Ezután léptek elő egyenként volt és jelenlegi tanítványai, gyönyörű bokrétaikat nyújtva át. Majd Ocsipa Teréz tanítónő a tanítást nevében nyújtotta át bokrétaát. Ezután az ünnepelt a megható hangján, könnyező szemekkel köszönte meg ezt a nem várt, általa szemekkel köszönte meg ezt a nem érdemelt kitüntetést. — **Ugy mond —** meg nem érdemelt kitüntetést. Ő csak kötelességét teljesítette egyháza és iskolájában. Mindenki örömkönyveteket hullatva hagyta el az iskola termét, a hol a nagyszámban egybegyűlt úri közönség még egyenként is gratulált az ünnepeltnek. Este nagyszabású bankett volt a vasut mellett elterülő tenisz-pályán, hatalmas ponyva alatt. Számos fellétszőtő hangzott el. A többek közt Haraszthy Károly a járási kör nevében köszöntötte fel szeretett kartaársát. A hangos jó kedv, mely táncsal végződött csak a reggeli órákban ért véget. Ezzel megmutatta Sárbovárd hazafias közönsége, hogy ő tudja méltányolni azon ember érdemét, ki odaadó szeretettel tölti be hivatalosa magasztos álláspontját. Mi is szívből gratulálunk a derék jubiliánsnak.

— **A ki a papokat szereti Székesfehérváron.** A székesfehérvári Friss Újságnak nevezett piskopos papirosan a fentti cím alatt ma a következő komisz hir jelent meg:

— **A ki a papokat szerette Székesfehérváron.** A 80-as években Székesfehérváron egy francia nyelvemester tűnt fel a láthatáron, a ki vakbuzgó katolikusnak mutatkozott és ezen minősítésével első sorban az itteni katolikus klerus jóhiszeműségét használta ki. Utóbb dr. Steiner Fülöp püspök és dr. Major Ferenc főorvos kegyeikbe került s végül elérte azt, hogy Árvamegyébe neveztek ki tanítóknak. Jó régen nem hallottunk róla. Most vesszük az értesülést, hogy Dumont ur, a nagy szent katolikus, egy közönséges lengyelzsidó, a kiről most végre lerántották az álarcot. Az eset részletei a következők: Egy veszedelmes parlovagra hívta fel a rendőrség figyelmét a pozsonyi rendőrkapitány. Ott ugyanis 1901-ben telepedett le egy rendkívül ügyes, finomodoru francia nyelvemester Dumont Alfréd Raphael József név alatt, a ki francia nyelvórák adásának ürügye alatt több előkelő családba fészkelte be magát, sőt egyiknél a ház leányát annyira magához tudta bilincselni, hogy az már hajlandó volt a 32 éves, vézna alkatú egyénnel megszökni, a kinek azonban multjáról még a kellő időben te hullott a lepel. Ugyanis kislútt, hogy a jó urat Diamant uról kitűnt, hogy már több kisebb-nagyobb lopás terheli a lelkiismeretét. A jeles férfi azonban a letartóztatás előtt megszökött és most körözik.

Hogy honnan szerezte az a papiros azt a gyalázatos, nemcsak az egykori fehérvári nyelvemestert, de a fehérvári papságot is mélyen sértő hirt — nem tudjuk. De hogy hazudik, az bizonyos. Ezt már előre mondjuk.

Először: a francia nyelvemester, a ki Fehérvárt a 80-as években volt, nem Dumont, hanem Van Mons Alfréd volt. Dumontnak sohasse nevezte magát.

Másodszor: Van Mons Alfréd akkor, a mikor Fehérvártól élt, 30 és 40 év körüli férfú volt. Azóta tehát 50—60 évesnek kell lennie és nem 32 évesnek, mint állítják.

Harmadszor: Van Mons Alfréd nem Árvamegyében és nem Pozsonyban lakott, hanem Turóc-Szent-Mártonban s ott lakik ma is.

Negyedszer: Van Mons Alfréd mintája volt a becsületes, önzetlen, tisztajellemű, önfelelődoz katolikus embernek, a ki keservesen fáradozott azért a pár forintért, a miből fenntartotta magát. Itt volt években keresztül de soha senki nem tapasztalta rajta, hogy önző, pumpoló lett volna. Ha zsidó lett volna, mint a hogyan a fércsap említi, ez a születési és faji hiba bizonyára kiütötte volna magát rajta. Mert hogy egy zsidó, ha pláne olyan gazember, mint a minőnek az a papiros Van Mons Alfrédöt lefesteni akarja, oly sokáig kibírja a tisztességet, hogy le ne vessa a bőrét, az abszurdum. Ha gseftelni akart volna, megtehetné volna itt is.

Hanem persze itt pompás alkalom kínálkozott ismét rugni a katolikus papokon és rugni egy tisztességes katolikus világi férfun, a kit meg itt volt, mindenki tisztelt és megbecsült az igazi, őszinte vallásosságáért és páratlan becsületességéért. A ki pedig megszokta a sarat, a piszkot, az akkor érzi magát boldognak, ha más is olyanann lát, ha más is feketére kenhet. Kitor a Talmud-morál. Gyűlölni a gójt, piszkot hányni a legtisztességesebb keresztényre. Hogyan is mondja a Talmud:

„A legjobbnak az istentelének közül vedd el az életét.”

A legbecsületesebb kereszténynek vedd el a becsületét, hazudj rá, gyalázd le a sárgaföldig, hogy kacagjanak rajta, hogy gúnyolja mindenki. Valami mindig rajtaragad a piszokból, mert sokan elolvassák a gyalázást, de nem láthatják azt, a mikor az igazság kiderül. S a cél el van érve: a keresztények becsületére lejjebb száll.

Es az ilyen fraternek irnak újságot, ilyeneknek van kiszolgáltattva mások mocsokaltalan becsülete.

Majd lesz rá gondunk, hogy Van Mons Alfréd ur is megtudja, hogy miként rángatják sárba az ő tiszta hírnevét és miként szerezzen magának elégtételt a gyalázattal.

— **Dr. Vízteleki fogylmi ügye.** Már megírta, hogy a budapesti kir. ítélő tábla dr. Vízteleki Frigyes járóorvost a megvesztegetés s vétségének vádja alól bizonyíték hiányában felmentette s a seregélyesi és gárdonyi esetben pedig elévülés folytán a kir. ügyészeg a vádat elfejtette. Huszár Agost alispán e két ítélet, illetve határozat vétele után is a felfüggesztésre vonatkozó határozatot továbbra is fentartotta s az ügyiratokat tekintettel arra, hogy súlyos fogylmi vétség esete látszik fenforogni, beterjesztette a közigazgatási bizottsághoz. Az alispáni határozatnak indokolása szerint Botos János seregélyesi lakos hullája boncolásának 5 frt jutalomért való mellőzése, továbbá Németh Sándor gárdonyi halottkém vizsgálataiáért 20 frt. díjnak jogosulatlan felvétele által elkövetett cselekmények csupán elévülés folytán nem képezhettek már büntvádi eljárás tárgyát, fegyelmlig azonban büntethetők, sőt büntetendők. Ilyen a Szüts Artur főjegyzővel szemben megkísérlett vesztegetés is, melyért ugyan bizonyíték hiányában büntető ítélettel nem volt sútható, ánde a fogylmi hatóság erkölcsi bíróság lévén, ezen tényre is megtorolható. Nagy súly helyeszendő az orvosi szövetség által felpanaszolt s az orvosi tisztességgel össze nem egyeztethető cselekményekre is s épen ezért a dr. Vízteleki Frigyes járóorvos felfüggesztésére vonatkozó határozat a község által is hivatali tisztesség érdekében tartott továbbra is fenn. — Mi csak azon csodálkozunk, hogy dr. Vízteleki Frigyes a történet után még mindig ragaszkodik az állásához, mely neki babokort algha, csak töviseket teremhet. S hogy a fogylmi válsatmány meg fogja őt állásától fosztani az az előzmények után több mint valószínű.

— **Köszönetnyilvánítás.** Pótolatlan súlyos veszteségünk alkalmával bármely módon nyilvánított részvétükért, fogadják jó barátaink, ismerőseink, leghálásabb köszönetünket. Dr. Mader Ferenc.

— **Szent István napja a hadseregben.** Egy benfentes újság értesülése szerint a hadügyminiszterium elrendelte, hogy a magyar zredéknél ezennel Szent István-napját, mint magyar nemzeti ünnepet tartsák meg. A Magyarországból ujoncozott összes katonák Szent István-napján a szolgálat alól fel lesznek mentve és pedig érvényre lesz ennek a rendelkezésnek azoknál a Magyarországból ujoncot csapatoknál is, melyek Magyarország határain kívül szolgálnak.

— **Elutasított kérelem.** A nagy-perkátai polgári kör kebeléből mozgalom indult ki, hogy Kosuth Lajosnak Nagy-Perkátán szobor állíttassék. Mint a Sz. és V. iri a község most a szobor föllállításának költségéhez hozzájárulást kér Székesfehérvár városától. A kérelmet a városi tanács elutasította azzal, hogy a hazafias felbuzdulással akar áldozni a kegyeletnek, úgy tegye ezt meg saját eréjből és áldozatkészségéből.

— **Kellemetlen tévedés.** Ma délelőt lélekszakadva rohant néhány földműves a főkapitányhoz s jelentették, hogy az aszalvólgyben egy rabruhásh alak bolyongott, üldözöbe vették, de emenekült. Miután a főkapitány értesült, hogy az ügyészeg fogházból senki sem szökött meg, Sulyok rendőrbiztos biciklin, egy löcsőz pedig lóháton ment a rabfelkeresésére. Alig érnek ki a határba, megtudták, hogy az illető Klein Vilmos berényi uti szatóc fia, a ki vászonruhában kiment az aszalvólgybe sétálni, ott üldözöbe vették s mert félt, hogy megverik, futni kezdett, később kimerült, megadta magát s üldözöi, miután felismerték, elbocsajtották. Sulyok biztos már otthon találta a megfutott legénykét, a kinek ez esethen is az volt a legnagyobb hibája, hogy inába szállt a bátorsága.

— **Tűz.** Az éjjel 12 órakor kigyuladt özv. Morstadt Albertné vásártér 12. sz. a házában Tenyi Lajos ablakredőny-készítő műhelye. A tűz gyorsan emészette a sok gyúlékony anyagot s bár a tűzoltóság elég gyorsan vonult ki, nagy baj volt, hogy nehezen jutottak vízhez. Mikor aztán ezen a bajon is áteutok, egy-kettőre lokalizálták a tüzet úgy, hogy csak kissé égett át a padlás s a zsindely is csak kevéssé rongálódott meg. A kár mintegy 1400 ková, mely összeg biztosítás folytán megtérül. A tűz oka eddig ismeretlen.

— **Beiratás.** A székesfehérvári felső kereskedelmi iskolában a beiratások a jövő tanévre f. évi szept. hó 1—3. napjain d. e. 9—12 óráig lesznek. Ugyancsak e napok délutánjain tartanak meg a javító- és a pótvizsgálatok. Felvilágosításokkal bármikor szolgál az igazgatóság.

— **A kath. legény-egylet** f. é. augusztus 15-én házalapsza javára tartott táncvigalmán felülfizetni szívesek voltak: Fekete Pálné 10 kor., Báro Fiáth Pál 4 kor., dr. Lauschmann Gyula 3 kor., Bernáth Józsefné 2 k. 40 fill.; Balassa Jánosné, Bilkei Ferenc, Dörner Józsefné, Gremperger István, Hirtling Pál, Károly János, Kovács Pál, Kuti Márton, Nyáry N.: 2—2 kor., Német János 1 k. 60 fill.; Thom Ferenc 1 kor. 50 fill.; Móna János 1 kor. 20 fill.; Birkl János, Brünner János, Chay Antal, Csapó Gyula, Csikós Endre, Dornis István, Felber Géza, Havranek Lajos, Keresztes József, Kern Péter, Knazovitzky Béla, Kulik, János, Latzkovics Béla, Lerner Ferenc, Lipp Ágostonné, dr. Nágelreiter Alajos Németh János, Reichardt Tamás, dr. Saára Gyula, dr. Schlamadinger Jenő, dr. Szabady József, Szabó Ferenc, Szabó József, Toma Károly, Tóth István, 1—1 kor. N. N., 60 fill.; N. N., Györe Ferencné, Knitthoffer Jozsefné, Meleg Sándorné, Noficzky János, Pölöskei Péterné, Varga Jánosné, Winter Sándorné, 40—40 fill.; Benkő György, Ruská Ferenc, Simola József, 20—20 fill.; A nemes szíviú jötevők fogadják ez uton is az egyület hálas közönetét.

— **Tűz a vidéken.** Fülén f. hó 16-án kigyuladt egy nádfőeles ház s oly gyorsan terjedt a tűz tovább, hogy rövid idő alatt kilenc épület állt lángokban. Ekkor már sikerült nagynehezen lokalizálni a tüzet, melynek keletkezésére vonatkozólag a hatóság semmit sem tudott megállapítani. A kár mintegy 35 ezer korona.

— **A csizma kelete.** Szokolics István nagykanizsai születésű legény-ember arra a gondolatra határozta el magát, hogy mivel nyári szezonban az uraknál is úgy szokás, tesz ő is egy kőrutaszt. Fejérvármegyébe szerettet volna állatogatni és mivel a vasuti urak csak úgy ígértek neki ingyenjegyet, ha gyalog utazik, kénytelen volt a sajátábu automobilján utnak indulni. Így érkezett el szerencsésen Seregélyesig, a hol egy kis műkedvelő kéregetéssel remélte vándor táskáját egy kissé kibélelni. Ilyen minőségben tért be a mi utasunk Somogyi János házába. A ház ura és asszonya az udvar hátsó részében volt elfoglalva és így Szokolicsnak a konyhaajtóban megselekedett könyörgését csak egy pár szegrekaasztott 22 korona értékű új csizma hallgatta végig. A csizma azonban meg se mozdult a keszerves szavakra, míg Szokolics közelebb lépéven hozzá a szónoki megindító formákat mellőzve edzett markaival lágyította meg a csizma szívét, mire az szeretettel hóna alá simult. És tudja ég, hogyan-hogyan sem, bár Szokolicsnak volt egy pár snájdig új csizmája, mégis meztelb jött a szives csendő urak előző-kény kalauzolásával Székesfehérvárra.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétáni” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bálumatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

Szabad közből eladó az öreghegyen egy jó karban levő szőlő a városhoz közel, csinos hajlékkal és nagyobb mennyiségű bor. Tudakozódni lehet id. Tomann Józsefnél Kigy-utca 8. sz.

Piaci árak:

1903. évi augusztus hó 19-én.

Buza	14.—14.40.
Rozs	11.—11.20.
Árpa	10.80—12.60.
Zab	11.—11.40.
Tengeri	14.60—

Indítvány

Szent István napjának **nemzeti irányban** való megünneplésére vonatkozólag.*)

A katolikus anyaszentegyház, mely első István királyunkat a szentek sorába ígatta, századok óta minden év augusztus havának 20. napján, mindenhol, a hol katolikus templom van, megünnepli e nagy királyunk emlékét, mely alkalommal Szent István királynak a hittérítés, az egyház s a katolikus Magyarország körül szerzett érdemei egyházi szónoklatokban kellő méltatásban részesülnek.

Ismeretes nevezetesen, hogy a magyar katolikus egyház s katolikus világ fényes, országra szóló ünnepegy kíséretében, a kormány s a közhatóságok fejének részvételével hordozza körül Budavárában Szent István királyunk ereklyéjét, a szent jobbot s erre az ünnepre a hitbuzgó magyar nép nagy rajokban zarándokol évenként az ország minden részéből az ország szívébe.

A katolikus világ egyházi jellegű ünnepléssel mindig buzgóan adózott a nagy király, a szent fejedelem emlékének.

Szent István azonban nemcsak a hittérítő, a magyar keresztény egyház megalapításával szerzett nemzete előtt örök érdemeket!

Ígaz, hogy ő vezette be az addig pogány magyarságot a keresztény egyház kebelébe s azzal teljes mértékben rászolgált az egyházi ünneplésre.

De Szent István egyuttal egyike a legnagyobb államférfiaknak, akiket a történelem ismer! Ő adott nyolcszáz évvel ezelőtt az uralkodása alatt álló birodalomnak oly szervezetet,

*) Ezen indítványt az Országos Nemzeti Szövetség küldötte be lapunkhoz, melyet, tekintettel a nemes célra, magunk is a legmelegebben pártolunk.

melynek alapjai és némely intézményei csaknem érintetlenül ma is meg vannak; ő vezette be a magyarságot a rendezett állami életbe; ő alapította meg népének politikai és társadalmi szervezetét oly keretben, oly államférfiúi előrelátással, hogy népe azon a helyen, a hol azelőtt rendezett állami élet sohasem tudott gyökeret verni, az általa adott alapszervezet mellett évszázadok viharainak s a történelem példátlanul álló megpróbáltatásainak diadalalmasan ellentártott.

Szent István tehát méltán tiszteljük Hazánk második megalapítójaként és tisztelheti emlékét e Hazának minden hű gyermeke valláskülönbség nélkül.

Indítványozom tehát, hogy a t. közgyűlés, tekintettel arra, hogy Szent István napját társadalmi keretben, nemzeti szempontból ez idő szerint sok helyen egyáltalában nem ünneplik, vagy a hol megtörténik, az nincsen eléggé kellő módon kifejezésre juttatva: utasítsa igazgatóságunkat, hogy Szövetségünknél egyetértőleg oly módokat és eszközöket keressen, melyek alkalmazása mellett elérhető, hogy Szent István emléke minden év augusztusának 20. napján ne csak egyházilag, hanem általánosan, társadalmilag méltatassék és ünnepléssék.

Történjék ez pedig olyképen, hogy ebben az ünneplésben minden magyar honpolgár, tekintet nélkül vallására és nemzetiségére, örömetlenül részt vehessen, és hogy ez a nap *valódi nemzeti általános országos ünnepnappá avatassék.* Utasítandó volna továbbá igazgatóságunk, hogy ebben az irányban elkövetett eljárásáról a jövő évi közgyűlésnek tegyen jelentést.

Budapesten, 1902. május hó 10-én.

Az indítványt beadja

Balás Árpád,
igazgatósági elnök.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin-Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében találhatni a magyar klasszikusok összességét, mivel *Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szégyéti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János* műveinek kiadási joga a Franklin-Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden Remekiró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

Ezeket kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK** könyvtárában: *Balassa Bálint, Bercsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferenc, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferenc, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleky László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kurucköltészet.*

RENDELŐ-LAP.

A Fejérmegyei Napló kiadóhivatala utján ezzel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytára** tól Budapesten, VIII., Ulloi-ut 18.

a) A „Magyar Remekirókat” 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 0 k. utánvéttel.
b) A „Magyar Remekirókat” és Shakspeare műveit 240 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvéttel.

c) A „Magyar Remekirókat” és Shakspeare műveit 40 kor.-ért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.

d) A „Magyar Remekirókat” Shakspeare nélküli 220 kor.-ért, fizetendő 3 kor.-ás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévénként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál** Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes v. telára kiegyenlítetté. A részletek nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt a le nem fizetett részletek a Társaságnak jogában áll, a portó-költség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszerezni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékesé válik.

A vétel első részlete az első szállítástól utánvéttel.

Lakhely és kelet:

Név- és állás:

Ölvesható átírást kérünk.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.